

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și fimbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Falsul.

Înzădar am rugat de repetite ori partidele politice din România, ca decă vor să ajute cauzei drepte a gimnasiunului nostru din Brașov — ceea ce toate afectează — să nu o degradeze la armă de partid, ci să caute ca pe calea sa să se limpedească cestiunea, astfel, ca biserica S-tului Nicolae din Brașov să-și poată primi pe față și nebanuită de nimenca, renta anuală ce-i compete după proprietățile avute în România, — înzadar, căci nervositatea lor este mai mare decât zelul neinteresat pentru cauza noastră.

Campania jurnalistică între liberali și conservatori pe tema „trădărei cauzei naționale”, în persoanele d-lor D. Sturdza și T. Ionescu, s'a pornit de nou cu totă vehemența și putem fi pregătiți, că se va continua cu înverșunare și în parlament, ear rezultatul ne temem că va fi acela, pe care de regulă îl produce certa moșelor asupra modului de a spăla copilul, că dimpreună cu baia vor arunca și copilul.

Agitația cea mai nouă se pornise sub losinca „Falsul”, pe cuvântul, că dl T. Ionescu ar fi invinuit în parlamentul României pe dl D. Sturdza cu „trădarea cauzei naționale”, pe basa unui document fals, ba chiar falsificat de însuși d-sa.

După declarațiuni în dreptă și n stânga, vine „Országos Értésítő”, organul oficios al guvernului nostru, și „pe baza informațiunilor primite din isvor bun” declară, că „din oficiul prim-ministerial, cu scirea prim-ministrului nu s'a trimis metropolitului Miron Romanul în acest obiect nici un fel de scrisore, nici oficioasă nici confidențială, ci *actul din cestiune*, menit pentru informarea personală a metropolitului, e concepiat ca scrisore privată, din partea unei persoane, ce nu aparține *strict* gremiului oficiului ministru-presidențial”.

Va să dică este constatat din locul cel mai competent, că *nu există nici document fals, nici falsificator*.

Acestea constatate, ar fi de dorit, ca lupta să se curme, și cei chiămați, să resolve cestiunea în fond așa precum o pusesse în vedere d-nul prim-ministru Sturdza în răspunsul său din *senat*.

În loc de acesta însă ne pomenim în organul din Arad, — precum se dăce acreditat d-lui Sturdza, — cu un articol curios în felul său, al cărui rost numai în parte îl pricepem.

Eată ce scrie „Tribuna Poporului” Nr. 173 din 13/25 Septembrie:

„La chestiunea ajutoarelor din România”:

„În privința ajutoarelor din România, pentru școle și alte așezăminte de cultură națională dincoace de Carpați, primim dela un amic din București, om totdeauna bine informat, care ar putea să spuie și mai multe, tocmai acum, când afacerea ridică nouă valuri ale patimilor omenești, următoarele notițe.

Încă de mult s'au înființat în Macedonia școli românești, cari sunt subvenționate de guvernul României. E învederat, că aceste subvențiuni nu puteau să fie distribuite fără de știrea guvernului otoman. Nu avea însă guvernul otoman nici un cuvânt de a opri distribuirea, de ore-ce propaganda română

era și este curat culturală, și dintre toate mișcările naționale din imperiul otoman, singură cea românească e nu numai politicește inofensivă, ci chiar favorabilă pentru întregitatea împărăției otomane. Era cu toate acestea lucru de sine înțeles, că subvențiile nu puteau să fie distribuite decât printr'un om, care se bucură și de încrederea Porții. Mai ales după-ce între guvernul român și cel otoman s'au stabilit cele mai bune relațiuni, numai aceia cari ar fi voit să turbure aceste relațiuni, ar fi putut stărui, ca distribuirea să se facă prin vre-o altă persoană, care nu se bucură de încrederea Porții. De aceea toate guvernele României au distribuit subvențiunile prin mijlocirea dlui Apostol Mărgărit, un român macedonean, care a știut să câștige încrederea mai marilor dela Pörtă și să prezente mișcarea națională română drept o acțiune favorabilă pentru unitatea împărăției otomane, ceea-ce în adevăr și este.

Cam în același fel stau lucrurile și în ceea-ce privește ajutoarele date de guvernul României școlilor și altor așezăminte culturale din monarhia Austro-Ungară.

După-ce s'au stabilit bunele relațiuni între cabinetul din București și cel din Viena, aceste ajutoare nu mai puteau să fie distribuite decât prin oameni, cari se bucurau și de încrederea guvernelor austro-ungare. E nu numai naiv, ci chiar absurd a crede, că guvernul conservator din România a pus în budgetul țării sute de mii de lei, cari urmau să fie distribuiți pentru ajutorarea așezămintelor culturale din Bucovina ori din regatul ungar, fără ca să fi avut o înțelegere de mai înainte luată cu guvernul din Viena, dacă nu chiar și cu cel din Budapesta.

Sunt semne destule, că a avut-o și cu acesta. Și tocmai de aceea, bine să se știe — tocmai de aceea ajutoarele în țările coronei ungare au fost distribuite prin oamenii cunoscuți, cari se bucură de încrederea guvernului ungar și se bucurau și de a celui român.

De aceea, tocmai de aceea și numai de aceea, guvernul ungar, deși scia foarte bine, că ajutoarele se dau, ba își avea agentul chiar în birourile ministerului de culte și instrucțiune publică din România, pentru-ca să știe sigur prin cine se dau ajutoarele, a tăcut și s'a bucurat, că prin aceste subvențiuni oamenii lui de încredere își câștigă trecere.

El a intervenit numai după-ce un guvern al României n'a mai voit să distribue ajutoarele prin mijlocirea unor oameni, pe cari nu i socotește vrednici de încrederea Românilor.

Vă dau această notiță, pentru-ca lumea să nu mai fie prostită.

Puțină minte se cere, pentru-ca ori și cine să le înțelegă celelalte și să-și dea seamă — de ce guvernul ungar și oamenii lui de încredere spriginesc pe cei ce sunt gata de a face cauză comună cu ei”.

Pre noi nu ne privește nici un ajutor din monarhia austro-ungară, decât numai *renta bisericei S-tului Nicolae din Brașov*, și decă a făcut cineva imputări guvernului Sturdza, numai pentru acesta i-a făcut. Pentru ce „omul totdeauna bine informat” din București pune această rentă sub aceeași pălărie cu ajutorul distribuit școlilor din Macedonia prin mijlocirea lui Apostol Mărgărit, care se bucură și de încrederea guvernului din București și de a Porții?

Acosta a fost o rentă, dicea dl D. Sturdza cu carea România datoră bisericei S-tului Nicolae drept d-sdau-nare pentru moșiile și alte emolumente

avute în România, pe cari însă le folosesc și parte le-a vândut statul.

O datorie deci, carea debitorul avea să o răspundă punctual la mâinile aceluia, pe care l'a autorizat creditorul cu încassarea și cuitarea ei, fie acela persoană agreată debitorului, ori ba.

Nu era vorbă aci de distribuirea unui ajutor prin mijlocirea unui Apostol Mărgărit al nostru, carele să posedă și încrederea guvernului Român și pe a guvernului nostru, ci de o pretensiune legală a bisericei S-tului Nicolae, carea nu avea să fie distribuită ci numai încassată, fiind mențiunea ei bine definită prin conclusele reprezentanței bisericei.

Nu pricepem și nu credem ceea ce le afirmă „omul totdeauna bine informat” despre „o înțelegere de mai înainte luată” a guvernului din România cu guvernul din Budapesta în privința acestei rente;

Nu credem, că guvernul ungar să-și fi avut agentul chiar în birourile ministerului de culte și instrucțiune publică din România — se înțelege, cu învoirea guvernului din România — numai ca să controleze prin cine se dau ajutoarele, și că s'ar fi „bucurat” că prin aceste subvențiuni oamenii lui de încredere își câștigă trecere.

Atât acestea, cât și alinea ultimă sémână mai mult a denunțări la adresa cuiva, decât a destăinuri de fapte adevărate.

Ceea-ce pricepem din întreg articolul este, că „amicul” „Tribunei Pop.” și „omul totdeauna bine informat” din București, voiesc să răspundă la întrebarea pusă de diarele opoziționale din România dlui D. Sturdza, că: pentru ce a sistat renta bisericei S-tului Nicolae îndată ce a ajuns la putere?

Și răspunsul ar fi: „Pentru-că d-nul Sturdza nu socotește vrednici de încrederea Românilor pe acei oameni, pe cari biserica S-tului Nicolae i-a încredințat curidicarea banilor”.

Acastă scuză nu este însă nici corectă nici acceptabilă.

Nu este corectă, pentru-că nu este vorbă de sistarea unei subvențiuni din vre-un fond de dispozițiuni al dlui prim-ministru din România, ci de o *datorie a statului României către biserica S-tului Nicolae din Brașov*, pe care nu dl Sturdza o distribue prin mijlocirea oamenilor săi de încredere, ci biserica S-tului Nicolae o încassază prin organele sale și o jertfesc pe altariul cultului național. Deci numai ea are dreptul a designa persoanele, cari să o ridice.

Și nu este acceptabilă, pentru că legea noastră de instrucțiune pentru școlile medii, tocmai pentru aceea interzice școlilor primirea de subvențiuni dela stat străin, pentru-ca să nu-și aroge statul străin înrîurintă în școlile noastre.

Admisă condițiunea, ca guvernul României să designeze persoanele cari pot ridica renta bisericei S-tului Nicolae din Brașov, sau cari pot fi membri ai comitetului parochial — pentru-că aceștia manipulează averea bisericei, ba chiar membri în eforia școlilor, cari manipulează și prin urmare distribue dotațiunea școlilor — ar constitui în-

gerința guvernului României în afacerile interne ale bisericei noastre din Brașov și a școlilor susținute de ea, ceea-ce nu este permis, și nu va admite nici biserica S-tului Nicolae, nici un Român cu minte.

Apostrofarea din alinea penultimă: „Vă dau această notiță, pentru-ca lumea să nu mai fie prostită”, am dori să nu se aplice la însemnătatea promisiunilor solemne făcute de d-nul D. Sturdza în senatul României, cu privire la regularea definitivă și loială a acestei rente.

Peste tot credem, că „omul totdeauna bine informat” din București, nimic n'a folosit cauzei cu preținsele sale destăinuri, din contră mai bine făcea dacă tăcea.

Părăstas solemn.

Sub prima impresiune a scirei dureroase despre tragica trecere din viață a Maiestății Sale împărătesei-regine Elisabeta s'a întrunit consistoriul nostru archidieceșan în sedință plenară, și a emis cerculariul său de datul 31 August 1898 Nr. 6720 Plen., prin care a vestit clerului și poporului român ortodox din archidieceșana Transilvaniei lovitura teribilă, cu care greu a fost cercetat Maiestatea Sa monarhul nostru, dinastia, și popoarele monarhiei.

Durerea nemărginită ne-a dictat cuvinte nemeșugite, și noi în durerea generală am făcut ceea-ce ne-a dictat inima noastră purureaplină de sentimente nobile față cu persoana Maiestății Sale a domnitoriului, față cu augusta casă domnitore.

Fără a face ostentațiune din durerea noastră, fără a ne duce în tîrg și a lăcita cu ale noastre manifestațiuni de durere, am împlinit dispozițiunile bisericei dictate și din acest trist incident.

În bisericile noastre au sunat clopotele, vestind jalea generală, ce a fost rezervată patriei noastre; în ziua de înmormântare în școlile noastre nu s'au ținut prelegeri în semn de doliu.

Pre edificiile publice, pe case private stindard negru a vestit durera generală, și ele și astăzi fâlfaie încă în vînt vestind că cernită ni-e inima, precum cernit e și vîlul negru, ce neconținut se mișcă lovit de adierea vîntului de toamnă.

Sâmbătă în 12/24 Septembrie mai ales am îmbrăcat haine de doliu.

După rînduiala bisericei ziua de Sâmbătă este ziua morților, ziua în care rugăciunile bisericei sunt îndreptate către tronul ceresc pentru vecinica odihnă a sufletelor celor răposați.

Pe ziua acosta a ordonat biserica părăstas solemn pentru odichna sufletului răposatei împărătesei regine Elisabeta.

Pe ziua acosta și natura a îmbrăcat haine de doliu, ceriul era posomorît, rațele sôrelui nu mai scăldau cu lumina și căldura de mai nainte pâlitele frunze ale pomilor, cari mai așteptau numai o lină adiere de vînt, spre a trece și ele în noianul vecinicii.

Biserica noastră din Sibiiu-Cetate s'a îmbrăcat în doliu, un catafalc așezat în mijlocul bisericei simboliza sîcriul, în care pentru vecie zac părțile pămîntesci din ființa răposatei regine.

Înainte de orele 10 se prezintă autoritățile publice, cari în mod oficial iau parte la părăstasul solemn pentru sufletul răposatei.

În frunte stă comandantul militar, cavalerul Emil Probst de Ohstorff, cu suita sa militară, urmând vice-comitele comitatului Sibiu Gustav Reissenberger cu reprezentanții municipiului, președintele tribunalului Alesandru Iănoși cu reprezentanții justiției, directorul de finanțe Dr. Denk cu reprezentanții dela direcțiunea financiară, primarul orașului Sibiu Iosif Drotleff cu reprezentanții orașului, directorul dela posta Iuliu Follert, cu oficialii sei subalterni.

Consistoriul nostru archidiecean a luat în corpore parte la acest act de pietate, asemenea corpul profesoral dela seminarul nostru archidiecean împreună cu elevii institutului nostru seminario.

În mod oficial a mai luat parte școala civilă de fete a Asociațiunii în frunte cu corpul profesoral, elevii greco-orientali dela școlile elementare de stat sub conducerea corpului profesoral, în frunte cu directorul Petru Bod; școala elementară de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu în frunte cu corpul profesoral.

În mod oficial a mai participat la părăstas în urma unui conclud al seu comitetul Reuniunii femeilor române din Sibiu, în frunte cu dâna președintă Maria Cosma.

Punct la orele 10 s'a început celebrarea părăstasului.

Escelenția Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, legat încă de patul durerilor și al suferințelor, nu a putut pontifica la acest act bisericesc, însă sufletește a fost cu credincioșii săi, și a dat înviațiunile cuviincioase, și în starea sa actuală, așa că toate s'au făcut după prealabila aprobare a Escelenției Sale.

Părăstasul s'a celebrat sub pontificarea Preacuvioșiei Sale Părintelui archimandrit vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, cu asistința asesorilor consistoriali: Ioan Papiu, Zacharie Boiu, Nicolau Ivan și Dr. Remus Roșca, protopresbiteri, diaconi au fost Ioan Popoviciu, profesor la școala civilă de fete a Asociațiunii și Demetriu Câmpian, archivarul consistorial.

La învatarea oficiată de a ridica și din acest trist incident pomposul rit al bisericeii noastre, și în general această omagială serbare bisericească prin participare, reuniunea română de muzică din Sibiu a executat cântările funebrele și răspunsurile, lăsând urme neșterse de admirațiune în inima tuturor, cari au participat la acest părăstas.

În chipul acesta și-a manifestat loialitatea sa biserica noastră și din acest trist incident.

Încă și acum vibrează fibrele inimii noastre, încă și acum ne sună în urechi grandioasa cântare, „Vecinica ei pomenire“, cu care s'a încheiat părăstasul solemn din 12/24 Septembrie.

Incheiem cu cuvintele bisericeii: „Vecinica ei pomenire!“

Doliul Școlii de fete a Asociațiunii din Sibiu.

La părăstasul oficiat în biserica cathedrală din Sibiu, la 24 Sept. n. 1898, de Venerabilul Consistoriu archidiecean pentru fericita Împărăteasă și Regina Elisabeta, de pie memorie, a participat în corpore și școala civilă de fete a Asociațiunii cu școala elementară a Reuniunii femeilor române din Sibiu. Prete o sută fete române, dimpreună cu corpul lor profesoral, au luat parte la acest act duios de profundă și nețărmurată jale, ce a zguduit inimile noastre, pentru pierderea Augustei noastre Domnitoare.

După terminarea oficiului divin, fetițele școlii civile cu ale școlii elementare, s'au întrunit în sala festivă a școlii Asociațiunii, unde în prezența corpului profesoral și a altor asistenți, s'a destăinuit inimii fetițelor cauza profundului doliu ce imperiul nostru a îmbrăcat dela o margine a sa până la cealaltă.

Directorul școlii civile de fete, Dr. Vasile Bologa, a deschis duiosa solemnitate prin următoarele cuvinte:

Onorat corp profesoral! Iubite eleve! Stau încă sub impresiunea adâncă a solemnității oficiului divin, săvârșit înaintea sântului altar, la care împreună asistăm, ca să alinăm în rugăciuni ferbînți necuprinsa noastră durere pentru pierderea Augustei noastre domnitoare, Împărăteasa și Regina Elisabeta, răpită de lângă inima bunului său Soț, Preagrațiosul nostru Monarch, Împărat și Rege Francisc Iosif I., la 10 Septembrie a. e., prin mâna infernală a unui ucigaș urgisit.

Astfel, neînchipuit de dureros și sfâșietor a trecut din viață la moarte, podoba și mângâierea bunului nostru Monarch, buna și înțeleptă Mamă, frumuseța Europei la timpul său, fala și mândria sexului frumos.

Și eu, copleșit de durere, simt puținătatea mea, ca să pot zugrăvi după merit acest tragic sfârșit al celei mai înalte și mai grațioase persoane din împărăția și regalul nostru.

Să-mi fie deci permis a ruga pe P. O. D. asesor consistorial Mateiu Voilean, catechetul și părintele nostru sufletesc, să ne vină întru ajutor în nemângâiata noastră durere. Iar pe Dvostre, Iubite Eleve, ve rog, să săpați adânc în inimile Dvostre, cuvintele părintești, ce veți auzi la acest prilej de tânguire și suspine.

În urma acestuia dl asesor Mateiu Voilean ia cuvântul și arată în o limbă accesibilă și elevelor din clasele elementare, pentru ce am fost noi ați în biserică în un mod așa de neobișnuit, pentru ce din biserică ne-am adunat în sala cea mare festivă a institutului, pentru ce nu avem astăzi, Sâmbătă, prelegeri, ca în alte zile?

După ce constată, că toate lucrările noastre noi le începem în numele Domnului, în-tocmai după cum trista sârbătoare de ați o am început cu părăstasul din biserică, în cuvinte alese arată cum o mână ucigașă a stins viața împărătesei regine, care a fost mama noastră a tuturor, soția iubită a mult cercatului nostru împărat și rege, mamă în special a celor două fete iubite, cari acum în jale adâncă jelesc pe mama lor trecută la cele vecinice.

Noi românii la zile de veselie ca și în zile de adâncă jale totdeauna ne-am arătat credința și alipirea noastră către persoana Maiestății Sale Împăratului rege.

Îndoit suntem datorți să o facem acum din acest trist incident, căci prelângă îngrijirea generală, ce ca mamă a tuturor o are răposata împărăteasă regină de pie memorie pentru școlile de fete din patrie, în special Asociațiunea, care susține școala noastră își mulțămesc existența sa grație speciale a Maiestății Sale mult cercatului împărat și rege Francisc Iosif I.

An de an la ziua numelui repozatei regine școala noastră va ține sârbătoare, și adunate elevele în această festivă sală, vor auzi cuvinte de jale pentru tragica trecere din viață a răposatei împărătese-regine, dar totodată vor auzi și cuvinte de laudă pentru virtuțile ei ca mamă, ca femeie și ca regină, și virtuțile vor fi puse ca model pentru elevele institutului.

Cam în acest cadru s'a învârtit vorbirea improvizată a catechetului elevelor, pre care ele o au ascultat cu evlavie.

Serbarea această scolară adânc s'a imprimat în inima elevelor, și ea neșteră va rămâne în inima lor totdeauna accesibilă pentru lucruri nobile și frumoase.

Incheiem și noi cu vorbirea catechetului: „vecinică pomenire!“

Doliu sincer pretutindenea.

Același lucru cuvioș, ce aici în centrul archidiecei s'a făcut Sâmbăta trecută, adevărat pișose rugăciuni și parastas pentru sufletul repozatei Împărătesei Regine, s'a făcut și încoale în tot archidiecea noastră gr. or. română, în toate bisericile mari ori mici, pompoase ori modeste, ale ei!

Avem deja foarte multe rapoarte sosite despre aceste părăstase, în cari poporul nostru credincios, credincios bisericeii și credincios tronului, dinastiei și patriei și-a manifestat această simțită credință a sa.

Ne lipsește spațiul a le publica pe toate și amintim numai că toate unanim constată deplinul respect cu care poporul nostru s'a purtat pretutindenea față cu scribarea, la care au fost invitate și au și luat parte, prin reprezentanții lor, oficiile civile și militare aflate.

Cât de mult poporul nostru a fost sincer și cu adevărat evlavios în fața acestui eveniment ce l'a adus la jale, ni-o dovedește de pildă, raportul ce redacțiunea noastră a primit cu data postală 25 Sept. din Orda-de-jos (lângă Alba-Iulia) și care ne vine nu dela un Român, ci sigur dela un strein de neamul nostru, fiind raportul scris ungurește și subscris de „egy jelen-volt“ (unul dintre cei prezenți), și care ne roagă să traducem românește ceea ce dânsul n'a știut, și să publicăm despre serviciul de acolo.

Pe lângă o mare interesare, dăce între altele „corespondentul“ nostru de ocazie, a

decurs și în comuna Orda-de-jos sârbarea funebă. La învatarea preotului Laurențiu Cutean, fără deosebire de confesiune și naționalitate, ne-am prezentat în biserică simplă, ca să aducem tributul cel mai nobil de pietate către cea mai bună regină a noastră.

Preotul cu vocea dsale de frumos bariton, cu rugăciunile sale și cântările evlavioase ne-a făcut tristețele noastre simțeminte și mai sublimă, iar la finea serviciului a des-cris cu cuvinte pătrunzătoare acel doliu și durere extraordinară, în care ne-a învălât moartea tragică a reginei Elisabeta. etc.

Parastasul studenților.

În 16/28 Septembrie s'a servit aici un parastas pentru sufletul repozatei Regine, anume pentru studenții români dela gimnasiul de stat din loc.

Și biserica noastră gr-or. din Sibiu-cetate a fost îndesuită de marele număr de școlari ortodocși români, dela gimnasiul de stat din loc.

A oficiat P. O. D. Ioan Papiu, protopresbiterul Sibiului. La strane au cântat elericii cursului an. III. Prezenți au fost toți 3 catecheții numiților elevi și 5 profesori dela gimnasiul de stat.

Insulta lui „Egyetértés“.

În condamnabila lor ținută de a vorbi despre Români sau rău sau nimic, foile maghiare au tăcut tăcere de moarte asupra manifestărilor de sinceră și desinteresată condolență arătată de poporul român și ca popor și ca biserică, față de moartea Împărătesei Regine Elisabeta. Nu le venea de loc la socoteală să scotă la iveală aceste semne de credință către tron și dinastie, înaintea cărora ei mereu ne-ar înfățișa numai negri și răi și necredincioși și periculoși, dar nu în adevărata noastră coloră de popor pacinic, bun, credincios și folositor, atât patriei cât și dinastiei și intereselor sale.

Despre toate circularele archiereilor nostri, greco-orientali ca și greco-catolici despre toate dispozițiile de pișose sârbări, despre adresele de condolență a corporațiunilor noastre etc.,—pr-sa maghiară n'a avut loc și n'a aflat de cuviință să amintescă!

Singur despre adresa Metropoliei noastre gr. or. a amintit, în scop de a acăța de ea comentarii șoveniste.

Iar lui „Egyetértés“ pare a i-se fi urit să mai tacă despre noi, și și-a deslegat limba. Cum însă de bine nu-i e permis să ne vorbescă, ia spoitorul muier în chinorosi! În numărul său de Marți (27 Sept.) anume, dă în vileag două sciri, cu tendință de a arăta pe Români ca profanatori ai doliului general pentru Împărăteasa Regină.

Iată titlul și începutul știrii:

„Cum au jeli Valachii pe Regina. Dacă și nu chiar pretutindenea, dar în mai multe locuri Valachii s'au purtat foarte scandalos în acele ore grave de doliu național (?), cari au urmat asupra națiunii cu moartea Reginei“.

Și pentru a-și legitima această apostrofă calomnioasă aruncată cât se poate peste toți „Valachii“, spune, că în comuna Sânt-Ianăș (com. Torontal) poporul ar fi ținut odată după moartea Împărătesei, joc. Iar îndemnătorii poporului la joc și aranjatorii lui, au fost primarul Kuzmann, poi postarul din Ūrményháza, învătătorul român Marian, dar mai ales Kaizler Antal din Petrovaselo, om contra căruia e în curgere un proces de lesă-majestăte.

Cine nu va observa îndată, că stăm în față cu o urită înșinuare la adresa poporului român, căci nu se spune când s'a ținut jocul? Și apoi de ce îl faci pe popor răspunzător pentru îndemnurile lui Kuzmann, a postarului, (poate chiar maghiar), alui Kaizler, printre cari viri și învătătorul român?

O cercetare ar scote sigur la ivelă, că e vorbă de o simplă întortochiare răutăcioasă a lucrurilor din partea corespondentului lui „Egyetértés“. Și apoi la astea le pui titlul general: „Cum au jeli Valachii pe Regina!“

Al doilea caz e, că protopopul Micla din Satu-nou (tot în com. Torontal) primind „poruncă“ dela biroul și notarul local, să pue steag pe biserică, le-a trimis „porunca“ napoi cu observarea că lui în privința asta nu i poruncește nici biroul nici notarul. Dar a pus apoi steag din al seu îndemn propriu. Cu toate astea cazul e dovadă despre felul „scandalos“, cum s'au purtat Valachii față de moartea reginei!

Protestăm contra înșinuărilor acestea, răutăcioase, aruncate de „Egyetértés“, asupra poporului și bisericilor noastre în general.

Despre purtarea noastră față cu această jale generală cetesc rapoarte de mai sus și scrisorile unguerescă, ce ni s'a trimis, sigur de chiar un Ungur din Orda, pe care anume pe sama lui am reproduc-o.

O mai bună desmintire, noi nici că i-am putea da corespondentului seu.

Conferențe învățătoarești

Conferența din Brașov.

(Incheiere.)

După-ce astfel prima și a doua temă s'a eshauriat, se pune la ordinea zilei tot în ședința a treia, tema III. din circulariul consistorial, anume că: „Ce observări, eventual ce defecte s'au ivit în praxă cu privire la planul de învățământ cuprins în partea XIII. §-95 — 99. a Normativului școlar votat de sinodul archidiecean în sesiunea anului 1882?“

Să comunică din partea presidiului, că înainte de conferența generală s'a ținut o mică consultare cu învățătorii mai apropiați de centru, când s'au angajat mai multe comisiuni pentru a raporta conferinței generale asupra acestei întrebări.

Comisiunea angajată cu prelucrarea materialului din studiul religiunii, (învătătorii din Preșmer) prin referentul G. Ludu și espune observările sale față de materialul din Normativ. În ședința această nu s'a putut trata decât materialul pentru anul I. de școală.

Conferința discutând cu multă serioșitate obiectul acesta și luând în vedere și observările făcute de comisiune, a schimbat respective simplificat încâtva materialul cuprins în Normativ.

Cu aceasta ședința se ridică la orele 12^{1/2} din zi.

Ședința IV. se deschide în aceeași zi la orele 3. p. m.

Se continuă referada asupra materialului din religiune.

Același referent cetesce mai departe materialul pentru anii II, III, IV, V, și VI. de școală, pe care conferința pe lângă unele modificări îl și primesce.

Incheindu-se discuția asupra materialului din religiune, după o pauză de 5 minute, se trece la cel din limba maternă.

Referentul comisiunei angajate cu prelucrarea materialului din acest studiu (învătătorii din Brașov), Candin Groza, cetesce materialul din învățământul intuitiv pentru anul I. de școală și propune, ca materialul din normativ să se înlocuască cu cel prezentat de comisiune.

Conferința după o discuție mai îndelungată, cu o mică modificare îl primesce de al său.

Fiind timpul înaintat, ședința se încheie la orele 5^{3/4} p. m.

Ședința V. la 20 August v. 9 ore a. m.

La ordinea zilei continuarea referadei asupra materialului din limba maternă.

Același referent raportează despre materialul din l. maternă în anul I. de școală, cetit și scris, precum și despre întreg materialul pentru anii II. și III. de școală.

Cetindu-se an de an și punct de punct, conferința, cu unele modificări, primesce a se înlocui materialul din normativ pentru anii I, II, și III de școală, cu al comisiunei. *)

Presidiul, din motivul că este deja a 3-a zi de conferință, comunică, că după ameați nu va mai ține ședință, și astfel tractarea temei a 3-a, pusă de Prea Ven. Consistoriu archidiecean, trebuie se o încheie cu limba română, anul III. de școală, rămânând, ca le viitoare conferință să se continue studiul critic al planului nostru de învățământ.

— Multumesc tuturor membrilor pentru zelul și interesul dezvoltat în cauza sfântă a învățământului; îi invită, ducându-se pe acasă, să pună în practică ideile amintite de dânsul în cuvântul de deschidere, precum și rezultatele dobândite din desbaterile, ce au urmat asupra obiectelor pertractate și declară conferința pentru anul acesta de închisă. —

Membrul Bart. Bude, adresându-se către Dl comisar consistorial, — în numele

*) Schimbările făcute cu privire la studiul religiunii precum și la limba maternă (a. I. II. și III. de școală), respective noul material prezentat de comisiuni, nu l'am arătat aici din considerare față de spațiul pe deo-parte, și pe de alta, neputându-se desbate întreg materialul normativului pentru toate obiectele de învățământ, am crezut că prin prezentarea puținului material pertractat, tot nu și vor putea forma onorații cetitori, interesați în cauză, o idee clară și o părere generală despre inovațiunile introduse în planul vechiu de învățământ. Acesta va urma după ce se va discuta întreg materialul din toate obiectele de învățământ introduse în școală, la proxima conferință generală.

conferenței îi mulțămesc pentru conducerea înțeleptă și cu tact, ce a arătat-o în tot decursul sedințelor, și dăce, că dacă toate conferințele noastre ar fi conduse de astfel de bărbați devotați cauzelor învățământului, atunci ne-am putea aștepta la cele mai frumoase și mai rodnice rezultate pe terenul școlar. — Îi urăză încă mulți fericiți ani, ca și pe viitor tot cu același zel și devotament să își poată împlini onorifica, dar grăuă misiune de a conduce în această conferință, ceea ce e și dorința tuturor membrilor.

Un întreit „Să trăiască” erupe din piepturile celor de față, după cari, la orele 12¼ am părăsit sala în cea mai perfectă ordine îndreptându-ne către „Casa de tir” (Schützenhaus), unde am luat parte la un prânz comun, pentru care s’au fost făcut deja pregătirile încă din ziua premergătoare.

Vr-o 60 de colegi, în frunte cu Dl. comisar Dr. V. Saftu, — care la invitarea noastră a binevoit a ne face deosebită plăcere de a fi și în acest loc cu noi, — ne-am aranjat la mesele întinse în sala cea mare a hotelului de sub romantica Timpă, unde de-atâtea ori au loc astfel de întruniri românești.

În decursul prânzului, servit spre mulțumirea tuturor, se înțelege că toastele obișnuite încă nu au lipsit.

Primul toast l-a ridicat Dl. comisar consistorial pentru Metropolitul și Archiepiscopul nostru, Escelenția Sa Înalt Prea Sfințitul Domn Miron Romanul; Ioan Vățășan pentru comisarul consistorial; Candin Groza pentru învățătorii români ort. din archidieceasă; Z. Butnariu în toastul său își exprima dorința pentru reînființarea reuniunilor.

Dl. comisar ține un al doilea toast pentru învățătorii prezenți, cari au preste 20 ani de funcțiune, ér G. Ludu îi mulțămesc în numele acestor învățători.

Bona dispoziție s’a manifestat și prin cântările solo și în cor, cari, cu puțină întrerupere, se continuau una după alta.

Îmi țin de datorință a aminti la acest loc, că d-șorele învățătoare, cari au luat parte la conferință, ne-au făcut o deosebită plăcere cu prezența D-lor, cu atât mai vârtos, cu cât au luat parte activă și la cântări, ba ne-au delectat și cu o frumoasă declamațiune.

În fine ne-am depărtat fiecare la ale sale, păstrând în noi dorința de a ne revedea éráși cu toții la proxima conferință. —

Ca de încheiere observ, că conferința preste tot a fost cât se poate de bine cercetată, ceea ce se adevărează prin împrejurarea că din 118 membri, nici când nu au lipsit mai mulți ca 36.

Un membru.

Din diecesă Caransebeșului.

Reuniunea învățătorilor gr.-or.

În fruntea celui mai nou număr al „Foii Diecesane” aflăm următoarele dispoziții luate de P. S. S. Părintele Episcop Nicolae Popea pentru ținerea adunării generale a reuniunii învățătorilor nostri gr.-or. din aceea diecesă, și pentru participarea lor la adunare.

Prea Onorate Oficii protopresbiterale, Onorată Preoțime și Învățătorime, din diecesă Caransebeșului!

Reuniunea învățătorilor noștri își ține adunarea generală din anul acesta în Vêrșet, în 20 și 21 Septembrie v. (2 și 3 Octombrie n.) a. c.

Pecând aducem această la cunoștința tuturor membrilor și mai cu seamă la cunoștința învățătorimii și a preoțimii, îndatorim, respective îndemnăm pe toți de a participa la această adunare — dispunem tot deodată, ca comunele noastre bisericesci să plătescă învățătorilor și învățătoarelor dela școlele noastre confesionale spesele de călătorie și diurnele, ce le compet spre acest scop.

Caransebeș, în 10/22 Septembrie, 1898.

Episcopul diecesan
Nicolae Popea m. p.

Avis Cu finea l. c. st. v. se va sistă expediția „Telegr. Român” tuturor acelor, cari mai restéză din abonamentul a. c. Deci rugăm pe toți prenumerații, cari doresc a nu se lipsi de șoie, să solvécă nesmintit până la finea lui Septembrie c. v. întreg restul abonamentului.

Administrația „Telegrafului Român.”

Noutăți.

Principi ruși la Sinaia. Doi fii ai Marelui Duce rus Vladimir, anume *Boriș* sublocotenent al gardei rusești, tiner de 23 ani, și *Andrei* sublocotenent de artilerie, într-o călătorie a lor prin Europa, au stat 2 zile în Viena, au sosit Marti la Pesta, unde stau iar 2 zile, și de aci plăcă la Sinaia, pentru a face o vizită părechii regale române.

Episcopul sêrb Zmejanovici din Vêrșet e atât de odios credincioșilor sêi pentru sentimentele sale unguresci, că acestia cu ori-ce preț voiesc a-i face nesuferibilă viața la Vêrșet. Mai deunăzi — cum scriu foile unguresci — au puscat asupra călesei episcopului. Calésă însă era golă. Atentatul într-afată l-a indignat pe episcop, că acum nu mai vrea să cerceteze catedrala episcopescă. Se svonesce, că va face pașii de lipsă pentru strămutarea din Vêrșet a sediului episcopesc.

O comună în care — nu se plătește dare! Unica în felul său stă între comunele din patria noastră comuna *Metzen-sesul-superior* din comitatul Abauj-Torna. Această comună anume, a făcut o fundațiune de 30,000 fl. cu destinațiunea, ca din interesele acestei fundațiuni, să se plătescă darea după totă proprietatea imobilă a locuitorilor aparținători comunei și cari locuiesc acolo. Plătesc din fond darea de pământ și de casă, precum darea de venit cl. II, ce li se vine după darea de pământ și casă.

Conducătorii comunei au venit la ideea asta constrinși de teama, că li se despopulează comuna de tot prin emigrarea prea mare ce pornise spre America, iar prin asta cred că vor ușura traiul locuitorilor și vor pune capăt emigrării.

Un bobârnac. Vorbind despre alegerea de preot grecesc pentru colonia grecăscă și macedo-română din Pesta, despre care am luat și noi notiță în nr. 98., „Pesti Napló” își permisea niște „erupțiuni patriotice” caraghioase, întrebând anume, cum vine că în concursul publicat pentru ocuparea celui post se pune între condițiile de concurs, ca competentul să cunoscă și limba germană? Dece cea germană și nu cea maghiară? Si protesta aspru contra acestui fapt, precum și contra faptului, că, peste tot, se va alege aci de preot un om ce nici nu e cetățean ungar!

Dl. Dr. *Petru Agorasto*, jude de tribunal în Pesta, ca președinte a coloniei grecești de acolo, îi dă lui „P. Napló” un răspuns în numărul de Duminică (25 Sept.), în care îi spune, că acum e vorbă de alegerea unui preot grecesc, nu român ori macedo-român, și fiind limba cultului în bis. grecăscă cea greacă, se caută om, care să cunoscă limba asta. Aici nu e nimeni. Trebuie să aducă din Grecia, precum s’a adus și în trecut. De ce să cere să știe nemțește?

„Causa acestui lucru zace într-aceea, dăce dl. Dr. P. A., căci în Orient nu se poate nici presupune macar, cunoșterea limbii maghiare, (pe când germane, firește că da!) Iar scopul acestei condiții e, ca prin eventuala alegere a preotului cunoscător de limba germană, să asigurăm posibilitatea de a învăța apoi și pe cea maghiară (prin mijlocirea adevă a celei germane), fiind evident, că în Orient cei-ce pe lângă greacă mai cunosc și cea germană, ori franceză (așadar numai de astea poate fi vorba!), sunt oameni cu calificăție superioară, care apoi vor fi în stare a învăța și limba ungurească” (cu mare greutate).

Nouă perceptoare de dare. Pornind dela considerarea, că în toate acele locuri, unde se află reședința unei judecătoreii cercuale și a unui oficiu protopretorial, e bine să fie și un perceptorat de dare, — încă în decursul anului curent se vor deschide perceptorate în următoarele locuri unde ați nu sunt: În Ungaria la Karcag, Hatvan, Miava, Décs, Iglau, Ening și Zlatar, iar în Ardeal: la Blaj și Ilia-Mureșană.

Averea Ungariei. Averea statului ungar a fost pe 1897 după socoțile finale următoarea:

Imobile 1,678,031,696 fl. Recuise 170,612,225 fl. Bani gata 124,786,654 fl. Hărții de valoare 53,723,566 fl. Pretensiuni în hărții de valoare 4,198,802 fl., pretensiuni în bani gata 575,765,329 fl. și pretensiuni în restanțe active 433,155,037 fl. La olaltă: 3,040,273,312 fl.

Iar datoria statului a fost 2,212,986,883 fl. Datorii de stat în hărții de valoare 14,891

402 fl., în restanțe pasive 250,067,049 fl. La olaltă: 2,477,945,335 fl. Rămâne deci că statul ungar a avut în finea anului 1897, o avere curată de 562,327,976 fl.

Intregire. Pentru întregirea dării de samă publicate în numărul 98 al „Telegrafului”, despre petrecerea arangiată cu ocazia sfințirii școlei noastre gr.-or. din *Nasna*, vă rog să publicați încă următoarele:

Tot cu ocaziunea sfințirii școlei numite, Prea St. Domn Dr. *Elie Cristea* a donat pentru școlă noastră, portretul Esc. Sale Înalt Prea sfinț. nostru arhieru *Miron Romanul*, încadrat în rame mari și elegante, pentru care dar bmevoiescă P. St. domn Dr. *Elie Cristea* a primi cele mai căldurose mulțumite, pof-tindu-i, ca atot puternicul D-șeu să-i respălătescă însutit.

În numele comitetului parochial. din *Nasna*,
Stefan Rusu
paroch gr.-or.

Nouă notariate publice. Guvernul proiectează înființarea încă a două notariate publice în comitatul Hunedórei, și anume în orașele: *Hunedóra* și la *Ilia-Mureșană*. Notariatele vor aparține camerei dela Alba-Iulia. Nu de mult a mai înființat unul în *Mureș-Ludoș*.

A murit când a ajuns fericit! Mult a fost mișcată populațiunea orașului Szarvas zilele acestea de tristul sfârșit al unui călăuz (conductor) de la calea ferată, zdrobit de tren din nebagare de seamă. Cu o săptămână înainte de a-l ajunge durerosul sfârșit, moștenise o avere frumoasă, care-l asigura contra tuturor nevoilor mizeriei, pe totă viața. Își cumpărase casă în oraș și aranjase toate, ca să se lasă de greul serviciu, retrăgându-se în viață privată. În ziua morții își comandase mobile nouă la un deposit de mobile, și foarte vesel spunea negustorului:

— Nici nu îți poți închipui cât sunt de fericit! Până acum am avut parte destulă de sărăcie și chin, dar de aci încolo mă așteptă zile luminoase!

Peste o oră a fost scos tot zdrobit de sub roțile mașinei.

Advocat nou în B. Huedin. Dl. Dr. *Andrei Pop* aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în B.-Huedin, fiind și jurisconsultul institutului de credit și economii „Vlădeasa”.

Mulțămă „Asociațiunii”. Adunarea generală a despărțământului V. Seliște a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ținută în acest an în Apoldul de jos, a binevoit a vota pentru biblioteca poporală a școlei noastre de aici suma de 20 fl., carea s’a și predat direcțiunii școlare, pentru a fi întrebuințată spre înmulțirea bibliotecii.

Pentru această subsemnatul mă simt plăcut îndemnat a-i aduce cuvenita mulțămă în numele școlei noastre.

Apoldul de jos, la 9 Sept. 1898.

Nic. Simulescu,
dir. și inv.

Milióne defraudate. În orașele confederate *Hansa* (Germania), cum se depeșeză din Hamburg, a produs senzație defineră a cinci cetățeni frunțași din Altona (*Jordan, Steleman, Neelsen, Lamphaus, și Eckerman*). S’a constatat, că de mai mulți ani jefuiesc vama de tabac de port. Suma defraudată se urcă la mai multe milióne!

Atentat cu dinamită într’un sat. În comuna *Ūróm* (com. Pesta) s’a comis mai deunăzi un atentat cu dinamită împotriva proprietarului de acolo *Stendl Iószef*. Atentatul s’a comis la orele 10 séra. Stendl lipsea de acasă, ér familiarii dormeau. Dinamita a fost aruncată prin ferăstră, zdrobind sticla. Cădând în casă a explodat cu un durduit oribil, scuturând casa din temelii, zdrobind mobilele, podinele și plafonul. Cei din casă însă, cari de gróză nici mișca nu s’au putut, au scăpat ca prin minune și n’au suferit nici o vătămare. La auzul zgomotului s’a adunat satul întreg la locul atentatului, făptuitorul însă n’a putut fi prins.

Birt automat. În Budapesta, pe bulevardul Văului s’a deschis nu demult o ospătare „automată”, unde oșpeții sunt serviți cu mâncări reci, bere, vin, cafea, în loc de „chelneri”, de cătră mașinele automate. Oșpeții au numai să arunce banii în mașina la locul pentru bere, ori pentru mân-

care, și capătă ce doresc!... Astfel de ospătarii automate sunt mai multe în orașele străine.

AVIS! Atragem atențiunea asupra anunțului din numărul acesta despre cărți cu prețuri reduse.

Notiță Literară.

Primim spre publicare următoarele șire dela dl. I. Pop Reteganul din Reteag (Retteg): „In tipografia conaționalului nostru dl. A. Todoran din Gherla, prind a-mi tipări scrierile mele în broșure de câte 3 côle 8° mare (48 pagine) și involitóre. Primul volum, ce e sub tipar se chiamă „Novele și schițe”.

Volumul întreg (de 10—12 broșure) abonat anticipativ costă 3 fl. (opt. franci), iar abonat în broșure separate 40 cr. (1 franc) fie-care broșură, spedită franco.

„Abonamentele sunt a se face numai la autorul”.

Pentru lăptării nostri.

(Incunoscințare)

La recercare aducem la cunoștința celor interesați, că un specialist teoretic și practic în ale lăptăritului află aplicație la o lăptărie extinsă din România pe lângă salar lunar pâuă la fl. 100.

Reflectanții la acest post s’și înainteze cererile lor la subscrisul comitet până cel mult 15 Octombrie n. c., alăturând pentru respuns o marcă postală de 5 cr.

Sibiu, 15/27 Septembrie 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”:

Dem. Comșa
preș.

V. Tordășianu
secr.

VARIETĂȚI

D’ale gazetăriei americane.

Cu ocazia unui naufragiu, redacția ziarului american „Tribune” adă, că alt ziar, „Herald”, are toate amănuntele și că va eși a doua zi în supliment, cu totă descrierea naufragiului. Un redactor dela „Tribune” se duse la diarul „Herald”, dar aci găsi toate ușile închise. Nu-și perdu răbdarea și așteptă afară până la meul nopței, când eșind un băiat de la tipografie, îl corupse cu dece dolari și luă prima corectură.

Iar la sine acasă, în tipografie la „Tribune”, totul era pregătit să se apuce de lucru. Corectura câștigată fu tăiată în 30 de bucăți și în dece minute fu culășă! „New-Jork-Herald” nu apăruse încă, și „Tribune” eșise deja cutote a mănuntele!

Alta.

Un general venise la New-York pentru a-și pune candidatura la un post însemnat. La hotel unde găzduia, veniseră foarte mulți riporteri, ca să-l interviueze, dar mândrul general anunță, că pe cel dintăiu riporter care va veni, îl va bate și-l va da afară. Riporterul de la „Tribune” tocmi un bătaș de profesiune, care intră la general recomandându-se de diarist, iar reporterul adevărat, se puse după ușa întredeschisă. Generalul sări la bătaș să-l dea afară, dar își găsi nașul, căci mănă o bătaie zdravănă! A doua zi diarul „Tribune” apără cu toate amănuntele acestei bătai. Rezultatul fu, că generalul, acoperit de ridicol, își retrase candidatura!...

— Așa dar, cum stăm cu rămășagul? Te ai prins să nu dormi 40 de nopți și să nu mănânci 40 de zile. Te ții de prinsore? — Cum nu! Am și început rămășagul. — Și cum merge? Simți fôme și somn? — Nici de cum! Dorm ziua și mănâncă noptea!...

Din public. *)

De ore-ce ôrecari reuvoitori ai mei au răspândit în comuna mea natală Apoldul de sus, precum și pe aiura, printre cunoscuți de-ai mei, niște faime menite a-mi strica bunul nume și a-mi înștrăina spriginul binevoitorilor, — declar și pe calea această toate acele faime de simple scornituri puse în circulație din reutate ori mișelie, — și voi ruga pe cei chemați a testifica conduita mea, să se declare înșși, pentru a spulbera ori-ce umbră și urmă a netrebnicilor palavre.

Sibiu, 25 Sept. n 1898.

Vasilie Ivan
inv. în Turches.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această, redacția nu este responsabilă.

Poșta redacțiunei.

Ioan Bârsan, inv. în Reci. În afacerea amintită trebuie să te adresezi diilor protopresbiteri din Brețen ori Sighisôra. Acum înse cred că va fi târziu, deôrece te vor fi prevenit alții.

Dr. B. în B. Era bine, dacă un participant făcea lucrul, ce ni-l ceri. Noi cuprinși cu alte ocupațiuni, n’avem timpul fisis pentru această. Cât privește achitarea, va trebui să mai aștepti. Salutare frățescă.

I. C. în București. Sesonul mort a trecut și nu mai dai semne de viață.

Nr. 462/898.

[177] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la nou înființându școlă din comuna Bicău lângă Branișea, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) în bani gata din repartitie în popor suma de 138 fl.; b) în naturale dela 69 familii câte 20 litri cucuruz à 1 fl. suma 69 fl.; c) lemne 3 orgii — 30 fl., din care se se încăldească și școlă; d) venitul cantoral socotit în bani 13 fl.; e) cuartir cu unele edificii economice și grădină de legumi — 50 fl., care toate la oalte fac 300 fl.

Invetătorii, care va ocupa acest post, e datoriu a ține strănă și a cânta cu copii în biserică.

Reflectanții la acest post au a se presenta până la alegere în comună, pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlii și modul de plătire al salariului; și a-și înainta suplicele concursuale instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Ilia, la 2 Septembrie 1898:

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei, în conțelegere cu comitetul parochial.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 358/898

[178] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători, din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Orăștiei, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Român.”

1. Vai de i, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a., plătit din alodiul comunal, cuartir și lemnele necesari pentru încălzit.

2. Romoșel, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătit din cassa bisericeii, cuartir și 4 stângini de lemne pentru încălzit.

Doritorii de a compete la vre-unul din aceste posturi, au ași așterne cererile concursuale, instruite în sensul legilor din vigore, subsemnatului protopresbiteral, în termenul deschis, fiind obligați a cânta și în strănă, eventual în cor. Dumineca și în sârbători, la bisericile respectivelor comune, unde au concurat și vor fi aleși.

Oficiul protopresbiteral rom gr. or. al Orăștiei în conțelegere cu comitetele parochiale.

Orăștie, 31 August 1898.

Vasiliu Domșa,
protopresbiter.

Nr. 409—898

[179] 1—3.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de al doilea învățătoriu la școlă din Stena se escrie și publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Telegr. rom.”

Emolumente:

1) Salariu anual de 300 fl. v. a., din care 250 fl dela popor prin repartitiune, 50 fl ca ajutoriu dela Venerab. Consistoriu.

2) Cuartir în edificiul școlii, și 3 stângini lemne de foc.

Alesul va fi îndatorat a ținea strănă în biserică și a cânta cu copii de școlă în decursul sf. liturgii Dumineca și sârbătorea.

Dela concurenți se așteptă, ca se se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătore la biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesci.

Cohalm, 3 Septembrie 1898.

Oficiul protopop. gr. or. al Cohalmului în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Nicolau D. Mircea
prot.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Nr 132—898

[176] 2—3

CONCURS.

Pe basa decisului comitetului parochial a comunei bisericesci Lăpuș, în protopresbiteratul Câmpenilor, și a aprobării Venerabilului Consistoriu arhidiececan se escrie de nou concurs pentru ocuparea postului de capelan în acesta comună bisericescă cu termen de 30 zile dela prima publicare oficiasă.

Emolumentele sunt jumătate din venitele stolare parochiale în sumă 426 fl 50 cr. v. a., despre cari se pot trage informațiuni dela organele parochiale.

Doritorii de a ocupa acest post, se trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute de legile din vigore până la termenul convenit subscrisului oficiu.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 24 August, 1898.

Romul Furdul
protopresb.

Nr 343—1898

[175] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de medic cercual în comitatul Sibiiului, cercul *Mercurei*, se escrie prin aceasta concurs.

Reședința medicului cercual este *Mercurea* și aparțin la cercul sanitar comunele: *Mercurea*, *Apoldul de jos*, *Amnaș*, *Ludoșul mare* și *Topârcea*,

Emolumentele sunt următoarele:

1. Salar anual. . . 800 fl.—cr.
2. Bani de cuartir. . . 200 fl.
3. Paușal de călătorie 300 fl.
4. tacele satorite.

Medicul cercual este deobligat a cerceta comunele aparținătoare cercului seu și anume: *Apoldul de jos* și *Amnaș* pe săptămână de 2 ori, *Topârcea* și *Ludoșul mare* pe săptămână odată și a ordina la orele prescise.

Condițiunile satorite prin statut se pot vedea la subscrisul în orele de oficiu.

Cererile concursuale instruite în sensul § 9: I. 1883 și 143: XIV: 1876 au de a se presenta pe lângă dovedirea funcțiunei de până acum și cunoșterea limbilor, până în 10 Octobrie a. c. d. a. la 6 ore subscrisului.

Mercurea, în 20. Septembrie 1898.

Pretorele cercual suprem:
Mangesius.

Renumitul

Oleu de audit

al lui Dr. G. Schmidt, medic superior de stat major și fisic, delatură iute și fundamental **asurdire** temporală, **scursore de urechi**, **puroi de urechi** și **aud greu** chiar în casuri învechite: se pôte procura numai à M. 3-50 pentru o sticlă cu instrucție prin farmacia orășenescă la „Vulturul negru” Timișora. [180] 1—

Se află de vîndare

Portretul**Exelenței Sale, Înalt Preasântitului Domn****Miron Romanul,****Archiep. și Metropolit.**

Prețul fl. 1.—

Librăria Tipografiei archidiece ane,
Sibiiu.

Cel mai eficace **MIJLOC DE CASĂ**, pentru a regula mistuirea, pentru a produce o circulațiune regulată a sîngelui, pentru a depărta părțile stricate și defectuase ale sîngelui (condițiunile esențiale pentru susținerea sănătății) precum și pentru delaturarea repede și sigură a bôlelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vînturi, grăfă, dureri de stomach și fole, sgări de stomach, îngreunarea stomachului cu bucate, flegmă, congestiuni de sînge, hemoroide, bôle femeiești, bôle de intestine este de 40 ani probat

BALSAMUL DE VIAȚĂ al Dr. ROSA.**din farmacia lui B. FRAGNER în Praga 203-III.**

Acesta favorisează întreg actul mistuirei, produce un sînge sănătos și curat și este un remediu de casa poporal probat, sigur și estins.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă duplă 1 fl.
Prin postă 20 cr. mai mult.

Pentru mîntuirea de ori-ce aprinderi, rări și umflături, se folosesc cu succes sigur la inflamare, oprirea laptelui și întărirea peptului țitelor) femeesci, la întărcare, la abscese, noduri, purôie (Eiterpusteln) carbuncule, la rări și sugei la degete, la întări-turi, umflături, uime etc. de 50 ani probată

Alifia de casă de Praga

Vindecarea se face fără dureri prin infuența alinătoare a alifiei. [50] 13—30

In doze à 25 si 35 cruceri.
Pe postă plus 6 cr.

Atențiune! Fiecare se cêră numai preparate originale din farmacia lui B. Fragner în Praga și se observe, ca tôte părțile învîltoarei balsamului Dr. Rosa se fie provădate cu alăturata marcă rotundă de scutire, asemenea tôte părțile învîltoarei alifiei de casă de Praga pörtă marca de scutire în trei unghiuri alăturată!

Ori-cine îmi anunță o falsificare primesce o remunerațiune!

Mii de scrisori de recunoscînță stau la dispoziție spre vedere.

Deposite în farmaciile **I. Török**, Budapesta. **A. Egger**, Budapesta, apoi în Sibiiu la **E. Rumler**, **K. Müller** și **K. M. Herzberg**.

Depositul principal **B. FRAGNER**, farmacie „la vulturul negru” în Praga, colțul stradei Spornier Nr. 203.

ES-EDITII CU INTORCEREA POSTEI

Ne-au sosit acumă:

Tabele de părete pentru cetit, românesci fl.	2.40
„ „ „ „ „ unguresci „	2.40
„ „ „ „ „ românesci	
de I. Tuducescu	3.60
„ „ istoria naturală (16 bucăți colorate: regnul animal, vegetat și mineral) „	7.20
Tabele de măsuri metrice cu espicare „	—80

Librăria Tipografiei archidieceane, Sibiiu.

Cărți cu prețuri reduse!

Adunarea cuvîntărilor comisarilor școlari din 1863 si 1864 . . .	fl. —10
Adunarea rapôrțelor dela directorii distr. de școlă în 1865 . . .	—15
Anthorismos de A. baron de Șaguna dela fl. —50	—25
Causa rom. la 1872, edată de comitetul conf. naț.	—15
Comentariu la patenta din 1854 de I. cav. de Pușcariu, 2 tomuri dela fl. 2.—	—50
Polemia (Critica) contra Heliade de A. bar. de Șaguna „ „	—50
Cunoscînțe folositore la căsătorii „ „	—50
„ „ practice despre grădini și cultivarea lor „ „	—25
de Dr. P. Vasici „ „	—20
Disertațiune de G. Bellissimus	—10
Ex. Sa Arehiepiscolul și Metr. A. bar. de Șaguna de N. Popea „	—10
Ein juridiscl-politisches Charakterbild von einem Unbefangenen .	—10
Sau aceeași în limba maghiară	—10
Geschichte der gr.-or. Kirche in Ost. Ungarn de Șaguna dela fl. 1.—	—50
Invetătorul și poporul „ „	—50
Istoria bis. pol. naț. de Tincu Velea „ „	1.—
Liturgia Sf. Ioan pe note „ „	2.50
Macroviotica sau măestria de a lungi viața de P. Vasiciu, după Hufeland, 2 tom. „ „	1.15
Memorial din 1860 „ „	—05
Orele libere de I. c. de P. „ „	—05
Predigten de A. bar. de Șaguna. „ „	—10
Sunete și rêsunete de Z. Boiu dela fl. —60	—20
Adaus la promemoria, germ. „ „	—05
Teologia pastorală de A. Șaguna dela fl. 1.—	—50
Testamentul nou „ „	1.—

De vîndare în

Librăria Tipografiei archidieceane, Sibiiu.

Editura și tiparul tipografiei archidieceane.